

آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) ، التي
آبانی (۳۵) غروشد .
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷) ، التي
آبانی (۹) فرقتدر .

اداره خانه

باب عالی چاده سنده اورخان بك خائنده
نومرو ۲۳-۲۶

اخطارات

آبونه بدلی پشیددر .

§

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدیلمه یین یازیلر
اعاده اولوعاز .

~~~~~

الکشاف

۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲

اخطارات

رساله مزدن آندینی کوه ترمك شرطيله
یتون یازیلر هر هانکی برغزته طرفندن
اقتباس اولونه یینیر .

§

مکتوبلرک ، امضاترک واضح و
ارقوناقلی اولسی و آتونه صره
نومروسی محتوی پولونسی لازمدر .

§

ممالك اجنبیه بچون آبونه اولانلرک
آدرسارینک فراموش نه ده یازاسی
رچا اولنور .

§

یاره کوندرلدیکی زمان نه یه دائر ولدیفنک
واضحاً بیلدیرلسی رچا اولنور .

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لوق مجموعه اسلامیه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف ادیب

۱۲ ربیع الآخر ۱۳۳۱ پنجشنبه ۷ مارت ۱۳۲۹

عدد ۲۳۶

جلد ۱۰

شاید تبلیغ ائمه جک اولورسه «رسالت» ی تبلیغ ائمه مش اوله جغنی بیان ایدیوردی . «یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک ، وان لم تفعل فما بلغت رسالتک» ، «وانزلنا الیک الذکر لتبین للناس ما نزل الیهیم» مقلد: — مجتهدین ؛ طوغریدن طوغری به «الله» ک ، «پیغمبر» ک کلامی آ کلامی اتداری حائر اولیان انسانلره مراد الهی بی ، مراد پیغمبری بی بیان ایتدیلر ؛ فقها ایسه مجتهدینک کلامی ده آ کلامی استعدادنده اولیانلره بونلرک مراد بی ایضاح و بیان ایتدیلر . «ما بعدی کله جک هفته»

مَقَاتِلَات

«اذان» حَقْنده معلومات

مَقَاتِلَاتُ بَعْضِ مَحْضَات

بر هیأت مقتدره طرفندن (دائرة المعارف) نامیه بر (قاموس کلیات) وجوده کتیریلکده اولدینی، حق الی، آتش قورمایه قدر باصیلمش و باصیلقمده بولوندینی بلکه ایشیدیلشدر . بو هیأت کزیده نك اعضای فعاله و مقتدره سندن اولوب دارالشفقة الاسلامیه نك ده ارکان تدریسندن بولونان معلم محترم محمد عزت بك افندی ایله - درس زمانلر نك لطف تصادفندن - هفته ده ایکی کون مشرف اولورم .

نیم ایچین پک قیمتدار اولان بوزمانلردن برنده مشارالیه، (اذان محمدی) حَقْنده تورکجه مترجم آثار شرقیه ده طولوجه معلومات کورمه دکلیخی، حال بوکه (آنقیلوپدی دولیسلام) نامنده کی اثر غریبه بو خصوصده ایضاحات مفصلا بولدفلیخی سوبله مکله برابر تعبیرات تنبی ایچین تورکجه بر مأخذ اولماسندن طولای بیان تأثر ایله دیلر .

آلئیدن کلدیکی قدر تتبعاتده بولونا جغنی واذانه دائر بولایلدیکم معلوماتی یازوب کتیره جگمی وعد ایتدم . بالاخره ، فاضل محترم حاجی ذهنی افندی حضرت تارینک (کتاب الصلاة) ی ایله (علی بن برهان الدین الحلبي الشافعی) نك - (سيرة الحلیه) دییه مشهور اولان - (انسان العیون فی سيرة الامین المؤمن) - عنوانی اثرندن و (ایوب صبری پاشا) مرحومک (مرآت الحرمین) ندن علی قدر الاستطاعة استفاضه ایلدیکم مقاله آتییه کندیلرینه ویزدیکم کبی (سبیل الرشاد) ایله ده نشرینی و بو مناسبتله بر قاچ سوز سوبله مه سنی مناسب کوردم .

***

اذان — لغة بیلدیرمک ، اصطلاح شرعیده ایسه وجه مخصوص اوزره اعلام دیمک اولوب سنن سنیه مؤکده جمله سندنر . وشو کلمات مبارکدن عبارتندر : الله اکبر ، الله اکبر ، الله اکبر ، الله اکبر ، اشهد ان لا اله الا الله ، اشهد ان لا اله الا الله ، اشهد ان محمداً رسول الله ، اشهد ان محمداً رسول الله ، حی علی الصلاة (هایدی نمازه ، هایدی نمازه دیمکدر) حی علی الفلاح حی علی الفلاح (هایدی فلاحه ، هایدی فلاحه معناسنه در) الله اکبر ، الله اکبر ، لا اله الا الله . صباح نمازلرنده (حی علی الفلاح) دن صوکرا (نماز اوقودن خیرلیدر) مآلنده اولان (الصلاة خیر من النوم) جمله سی علاوه اولونور . اذان اوقومایه «تأذین» ده نیلیدیکی کبی ، اوقویانه «مؤذن» ، اوقونان بره میمک کسری ، ذانک ونونک فتحیله (مؤذنه) تعبیر ایدیلر . اذان ، نماز وقتنک کیردیکنی اعلام ایچین اوقوندینی جبتله حلول وقتندن اول و عربجه دن باشه برلسانله یعنی اذان کلماتنک ترجمه سیله اوقونماز . مؤذنک کوزل سسلی و دیک صدالی اولماسی ، یوکسکجه بریره چیقوب ترسلای ، یعنی فاصله لی و محدود بر صورتده اوقوماسی ، رفع صوته مدار اولاجنی جهتله شهادت بارماق لرنک اوجلرینی قولالرنه ادخال ائمه سی ، یا خودالرنی قولالرنک اوستنه قویسی ، اصل محل دعوت اولان (حی علی الصلاة) ندا سنده یوزنی

محقق — اوله ایسه یوقاریده سولش اولدیغم قاعده «علم دین» حَقْنده صادقدر ؛ چونکه دلیل ایله فهم ایتک هر کسه قولای اولان مسائل یوقی ؛ ایشته اومسائل شارعدن منقول اولانلردر . باخصوص عملاً منقول اولان ، یا خود خلاصه سی عملاً بیان اولنان مسائل . بو مسائلك ادله سی ده شارع دن مروی اولمسیدر . زیرا ؛ رسالتی اعتقاد ایدن هر کیمسه نك ؛ امر دیندن اوله رق طرف شارع دن وارد اولان مسائلك کافه سی بالتسلیم اخذ و قبول ایدمک فضل سنی ده بومسائل وونده اولان حکم و اسراری معرفت سبیلله فقهده حاصل اوله جق احکامی عارف اولان کیمسه لره بر اقامسی واجبدر . باشلامش اولدیغم مقدمه لری بیان ایتدکنفصکره طرف شارع دن بیان بیوردیلان مسائل دینه نك مرتبه سیله مجتهدین کرام حضرتنک استنباطندن اخذ و قبول ایدیلان مسائلك مرتبه سی یقینه سکا ایضاح ایده جگم .

مقلد : — نماز ، اروج وسائر عباداتک کیفیتی کبی «دین» دن اولدینی شارع دن عملاً منقول اولانلری بلا واسطه هر کسک اکلایه بیلیمی ممکن ایسه ده ؛ عملاً منقول اولوب ده قولاً منقول اولانلری انجق مجتهد واسطه سیله اکلایه بیلیرلر .

محقق : — سرد واتیان ایده جگمی وعد ایتدیکم مقدماتدن بریسی ده بوسوزیکه قارشى جواب اوله جقدر . بنابرین اونی ده ایکنجی مقدمه اولق اوزره شمعی ذکر ایدیورم : قرآنی ، حدیثی اکلامق ؛ فقهانک یازدینی کتابلری اکلامقده ده قولاید . زیرا قرآن ایله حدیثک کلامی آچیق عربجه اولدینی کبی اسلوبی ده غایت فصیحدر ؛ کندیلرنده عجمک شایه سی یوقدر . بناءً علیه ای بر عربجه تلم ایدوبده مفردات و اسالیب عربیه واقف اولانلر قرآن ایله حدیثی اکلامقده فقهانک کتابلرینی اکلامق ایچون چکدکلری مشکلاتک اونده برینه تصادف ایتزلر . چونکه کتب فقهانک اسلوبی مختلف اولمسی ، بر چوقلرنده کی اسلوب ایسه ذاتاً لغت فصیح نك اسلوبندن اوزاق بولمسی ، اصطلاحات و اختلافاتک کثرتی ، اکثرینک ده فهم و ادراک خصوصنده چتین اولملری کبی پک چوق اسباب طولایسیله کتب فقهیه یی اکلامقده پک زیاده مشکلاته تصادف اولور .

هم نه حاجت ! جناب الله جل شانہ حضرت تارینک کندی «دین» نی ، کندی «شریعت» نی فقها دن علم ؛ واعلم اولدینی شریعتی ده افصح بیان ایله قوللرینه بیلدیرمک خصوصنده اونلردن زیاده قادر اولدینی کیم انکار ایدر ؟ کذلک رسول اکرم «ص» افسد مژک مراد الهی بی مخلوقات سائر دن اعلم اولوب بیلدیکی شیلری ده هر کسندن زیاده بیانه قادر اولدینی ، اوامر الهیه یی بحق تبلیغ ایدوب هیچ برشی بر اقدینی انکار ایدمک بر کیمسه بولونورمی ؟ ظن ایدرسه م هیچ بر مسلمان بویه بر کستاخلقده بولونه ماز . زیرا هر مسلمانک بیلیمی لازمدرکه پیغمبر ، جناب حق طرفندن منزل اولان شیلرک هبسی امتیه تبلیغ ایتمش ، هیچ برشی بر اقامشدر . فصل تبلیغ ایتزکه «الله» بیلدیردیکی شیلرک جمله سنی قوللرینه تبلیغ و بیان ایدلمسی ،

صاغه ، (حی علی الفلاح) ندا منده صوله جویرمه سی، بولندینی موقع مرتفعدن حرم ناسی کوره بیلمه سی احتمالنه بناء مؤذنگ متقی و امین اولماسی ، اوقات صلاقی بیلوب اذان او قورکن آبدستلی بولونماسی مستحبدر . مؤذنگ اثنای اذاندله لاقیردی ایتمه سی، حتی سلام آلماسی، سرخوشک فاسقک ، قائم اولمایانک، جنب بولونانک اذان او قوماسی مکروه اولوب؛ ده لینگ ، صبی غیر مجیزک ، غیر مسلمک اذانی صحیح دکادر .

اذان، فرض اولان نماز لرك اداوقضاسی ایچون اوقونور ؛ بایرام، جنازه، وتر، تراویح، استسقا وامثالی فرض اولمایان نماز لر ایچون اوقونماز . وقتنده اوقونان اذانی ایشیدن کیجسه نك - ولوکه قرآن اوقومقده بولونسون - طوروب دیکله مه سی و تکبیرات ایله شهادتینده مؤذنه عیناً اتباع ایدره ك (حیله) جمله لرندن صوکر (لاحول ولا قوه الا بالله) و صبح نمازنده کی (الصلاة خیر من النوم) ی متعاقب (صدقت وبررت) یاخود (ما شاء الله کان وما لم یأمل یکن) دیمه سی لازمدر .

نماز، بدایت اسلامده مفروض اولوب مکة مکرمه ده بعضاً جامعته و علی الاکثر منفرداً قیلندینی حالده اونک ندای دعوتی بولونان اذان، مشرکیندن احترازه مبنی بلده حرامده اوقونامادی. هجرتک ایلاک، یاخود ایکنجی سنه سنده مدینه منوره ده اوقونمایه باشلادی . دها اول (الصلاة، الصلاة = نماز، نماز) یاخود (الصلاة جامعه = جامعته نماز) ده نیله رك جاءت مسلمین، مسجد شریفه دعوت اولونوردی .

حال بوکه بعضیلری بودعوتی ایشیده مدکاری جهته جماعته یه تیشه میور. لردی. بوکا برچاره بولونقی ایچین حضور رسول الله بر مجلس مشورت عقد ایدیلدی . اصحابدن بعضلری «ناقوس» بویوک و کوچک ایکی تخته اولوب بویوکنه ناقوس، کوچکنه «وبیل» ده نیلیر وشمه کی چاک مقامنده خرستیان معبدلرنده ضرب اولونوردی [بعضلری «شبور»] «تور» وزنده اولوب نفیر تعبیر ایدیلن بورودر [چالام دیدیلر؛ بعضیلری ده: آتش یا قام، یاخود مسجدک دامنه بایراق طاقلم تکلیفنده بولوندیلسه ده ناقوس ایله شبور چالقی نصارا ایله یهودک، آتش یا قی ایسه مجوسک عاداتندن اولدینی جهته شعائر اسلامیه میاننه ادخال طرف رسالتدن کریمه کورولدی. بایراق اصماق ده مقبول پیغمبری اولادی . بومشاوره نك کیجه سی اصحاب کرامدن عباده بن زید حضرتی - که انصاری* خزرجی اولوب غزوه بدرایله مشاهد سنیه نك کافه سنده بولونمش و ۳۲ تاریخلرنده ۶۳ یاشلرنده اولدینی حالده ارتحال ایدره ك نمازی حضرت عثمان طرفندن قلمشدر - بین النوم والیقظه بر حالده ایکن یشیل ردا وازار باغلامش وانه ناقوس آلمش برینی کوروب :

— یا عبید الله الکده کنی صا تار میسک ؟ دییه صورددی و :

— نه یا باجقسک ؟ سؤالنه معروض قالدی. عبد اللهک :

— جماعتی مسجدده طویلامق ایچین نماز و قتلرنده چالاجغز . دیمه سی

اوزرینه اودات :

— بن سکا اوندن خیرلیسنی تعریف ایدیم . دییه رك مسجدک دامنه چیقدی و کلمات اذانی اوقوددی . برآز توقفله اوکله لری تکرار ایتدی و صوکنه یاقین (قد قامت الصلاة) جمله سنی علاوه ایلهدی . جناب عباده اویانوب صباح نمازندن اول نرد پیغمبری یه کیتدی و کوردیکی رؤیای ذات رسالتنهایه حکایه ایتدی . رسول الله افندیمن :

— ان شاء الله حق رؤیادر . ایشتدیکک کلماتی بلاله اوکرت ! اونک سسی سندن زیاده اولدینی کی کوزلدرده . اولفاظ ایله ایدان ایتدین . ذاتاً بوخصوصده وحی الهی ده کلدی . بویوردی .

بلال حبشی کلمات اذانی عباده بن زیددن اوکرتدکن صوکر مسجد شریف جوارنده و (بنی نجار) دن برقادینک عهدده سنده بولونان یوکسکجه براوک دامنه چیقوب ایلاک دفعه اولارق صباح اذانی اوقوددی .

بالاخره مسجد شریفک آرقه طرفنه اذان اوقونقی ایچون محل مخصوص یاپیلدی . بلالک اوقودینی اذانی ایشیدن حضرت عمر، یالکز ازارینی

قوشامش اولدینی حالده رداسنی سورویه رك قوشه قوشه کلدی و : — یارسول الله سنی پیغمبر بالقی اولارق بعث ایدن الله حق ایچین بلالک سویله دکارینی رؤیامده کوردم ، دیدی . صحابه دن یدی ، علی قول اون درت ، یاخود یکریمی کیشی ده کلوب عینی رؤیای مشاهد ایلهدیکنی خبرویردی . رسول الله افندیمن : — فله الحمد والمنة وانه لایثت . بویوردی . اذان اوقونقی ده سنت مؤکده حکمنی آلدی .

***

اذانلرك [*] محل تلاوتی اولان مناره ایسه ایلاک دفعه اوله رق ۵۸ تاریخنده و معاویه طرفندن والی بولونان (مسلمة بن مخلد الانصاری) زماننده عمر و بن العاص جامع شریفنه علاوه انشا ایدیلدی و بومناره اوزرنده ابتدا صحابه دن (شرحیل بن عامر المرادی) اذان اوقوددی .

مسلمه ، بعضاً جامع داخلنده اعتکافه کیردیکی جهته کیجه نك ثلث اخیرندن صوکره خرستیانلرك چالیدینی ناقوس صداسندن بی حضور اولیوردی . بوخصوصده شرحیله شکایتله — عجبا شوکا بر چاره بولونمازی ؟ دییه صورددی . اوده ناقوس سسلرینی باصدیرمق ایچین نصف الیلدن صوکره مناره یه چیقوب طلوع فجره قدر اوزانقی اوزره اذان اوقومایه باشلادی . (سنه ۵۸) مؤخرأ یعنی ۲۵۴ تاریخلرنده و (احمد بن طولون) ک مصر حکومتنده بولوندینی صیراده بویله اوزون اوزادی یه اذان اوقومق عادتق لغو ایدیلدی . متعدد مؤذن تعیین اولونوب صباحه یاقین منارنده تسبیحات و تکبیرات کتیریله سی و زهد و عشقه متعلق قصائد اوقونماسی احداث اولوندی . ۵۶۸ تاریخنده (صلاح الدین ایوبی) نك امریله ذکر و تسبیح یرینه (عقائد اشعریه) بی حاوی قصیده لر انشادی صرعی اولوب بواصول الحاله هده مصر و شام جامعلرنده باقی قالدی .

***

جمعه کونلری نمازندن اول اذان اوقونقی وقت سعادته و شیخین مکرمین زمانلرنده جاری دکلدی . کرک رسول اکرم، کرک ابو بکر و عمر حضراتی منبره چیدققلری وقت قرائت اولونوردی . حضرت عثمانک زمان خلافتنده ناسی ایقاپ ایچون قبل الصلاة اوقونمایه باشلادی . الآن عربستانده معتاد اولدینی اوزره اوچ درت کشینک بر آغیزدن اذان اوقوماسی ده امویلر زماننده ایجاد ایدیلدی .

الصلاة کلنجه : ۷۰۰ تاریخلرنده مصر حکمداری (ملک الناصر سیف الدین قلاو) نك امریله جمعه اذاندن اول (صلا ویریلک) اصولی وضع اولوندی . ۷۹۱ تاریخنده و (ملک صالح بن اشرف) ک زماننده اقیام نمازندن ماعدا بوتون اذانلرك عقیدنده (الصلاة) اوقومق تقرر ایتدی .

***

صبح نمازلرنده سویله نیلن (الصلاة خیر من النوم) جمله سی ایسه بر صبح حضرت بلال طرفندن حجره سعادت پیشکاهنده ایراد اولونمش و امر پیغمبریه صباح اذانلرینه علاوه ایدیلشدر . شو صورته که :

حضرت بلال ، ثلث اخیرده اوقودینی اذاندن صکره حجره سعاده کلیر و (الصلاة) دییه سسلنیردی . برکره کندیسنه رسول اللهک استراحت ایتمکده اولدینی خبر ویریله سی اوزرینه (الصلاة خیر من النوم) دییه ایکی دفعه هایقیردی . نبی اکرم افندیمن اویانوب بونک ده صباح اذانلرینه علاوه سنی امر بویوردی . رافضی المذهب اولان (آل بویه) ک موقع اقتداره کله سنه

[*] اسماعیل صفا مرحومک :

کرانخواب غفلتسک ای قوم اویان اویان بلکه بردور معکوس اولور . اذانکن شو سسلر، اویان، قورقارم وطن، بر طنینکاه ناقوس اولور . ایقاپ مقدمی ایله عاکف بک افندیمنک :

پیننده اوتن چاکک سسندن بیکارجه مناره ابکم اولدی .

وعبد عاجزک :

هپ قانلی چیزمه لرله مشهدلره باصیلدی جای اذانه یریر یاری ! چاک آصیلدی فریاد مؤخری ، نه آجی حقیقتلردر !

اوروپایی دوستلرم ایسه ، حقایق اسلامییه کیک قصداً ، کیک الکی
بسیط نکاتی بیله آکلایمادقلری جهته غیر اختیاری اوله رق مسلمانلی بالطا -
لامقدن کری طورمایورلر .

مثلاً : اسعد جابر پاشانک ترجمه ایندیکی (هاجر) تاریخک ۹۸ نجی
صفحه سنده شویله برعباره وار : « سلطان عثمان ، اده بالینک نزدنده قالدینی
بر کجه کمال صبر ایله و معشوقه سنک خیالیله یاتمش ایدی . صبر ، بر عرب
مثلنجه فرجک مفتاحیدر و محبتده اکیلل شهادتک معادلیدر . » اوروپا
مستشرقلرینک الکی مشهورلرندن اولان هامر جنابلری ، فانک و رانک فتحیله
(فرج و سرور) معناسنی افاده ایدن (فرج) کله سنی غالباً رانک سکونیه
اوقومش و « صبر ، فرج نسا اناختاریدر ! » معناسنی جبقارمش اولمالی که
« بونک ترجمه سنه جسارت اولوناماز » دیه قارئلرینه اعتذار ایده جک قدر
نزاها ! کوسته رمش . سنه لرحه شرقده اوطورمش و بر جوق آثار شرقیه
تتبع ایده رک برده عثمانلی تاریخی یازمش بولونان بر فرنک ، ایسته مه به رک
بویله بر مناسبتسزلکده بولنورسه ایسته به رک تحریفاته قالدیشانلری ، عجبانه
درلو جواهر یومورطلامازلر ، صوکراده اوجوهرلری ! - ضرورت معرفت
الجاسیله - مال بولمش مغربی کی قالدیشانلر ، نه قدر ده رین اوجوروملره
یووارلانمازلر ؟!

احتمال که - شدتله محتاجی اولدیغیمزدن بحث ایندیکم - بواترک لزومی قدامی
علماجه حس ایدیلوب عربجه ، یاخود مجمعه اوله رق یازیلش ، مؤخرأ جنکیز ،
هلاکو ، تیمور مثللی عالم اسلامک باشنه مسلط اولان و خونریز لکده اهل
صلیب جاناوارلری پک مونس صایدیران داهیله رک قانی مهاجراتی ائناسنده
- بر جوق امثالی کی - نحو ایدیلبش ، یاخود - بیکده بر احتمال ایله - زمانک
دست مخربندن قورتولوب رطوبتی بر کتبخانه ک توزلو بر رافنده مؤبدأ
قلعه بند اولمشدر .

شاید نم کورمه دیکم و کوردم ! دییه نی ایشیتمه دیکم بویله بر کتاب
وارسه بیله اونندن ده بوگون استفاده ایده بیلیمک محدود بر ساحیه و معدود
بر طاقم ذواته منحصر قالیر . چونکه بالطبع اوراده دین جلیل اسلام ،
فنون جدیده نقطه نظرندن تدقیق ایدیلشمش اوله جفی کی عربی ، یاخود فارسی
ایله یازیلش بولونماسی ده اولسانلره آشنا اولمایانلری مستفید ایده من . بناء علیه
احتیاج حاضره کوره یکیدن بر اثر معتبر تصنیفی ، فضلی عصر مرک عهد
حیثنه ترتب ایدن وظیفه در .

واقعا ایشک اهمیتیه اثرک جسامتی ، اونی میدانه جبقارمانک مشکل اوله جفی
خاطره کتیر . لکن قلع جباله بیله مقتدر اولان همت الرجاله هانکی صعوبت
قارشی طورابیلیر ؟

فارسی کی که کله یه رک سویله یین ، عربجه کی محاله به رک آکلایان نم کی بر
عاجز ، اذان حقنده بر قاج ستونلق معلومات تدارکنه مقتدر اولورسه حاجی
ذهنی افندی حضرتلری ایله ، نعیم ، فرید و غاکف بکیر کی و سائر فضلی
اسلامیه مثللی ذواتک اجتماعیه تشکل ایدیوریه جک بر هیأت فاضله ، عجبانه قدر
حقایق و معالی بولوب ساحه استفاضیه وضع ایله به من ؟ بویله بر هیئت فاضله
تشکل ایده رک مثلاً (آبدست) کله سندن باشلا یوب اونک نه وقت و نه صورتله
فرض اولدیغنی ، فرضیتی حقنده کی نصی ، ناصیل و نه ایله آبدست آلیناجفی ،
آبدستک فرضلری ، سنترلری ، مستجبلری ، آدابی ، صو بولونمازه نه
یایله جفی ، آبدستک مآثر دینی و منافع صحیه سنی و سائر و سائر یی طویلوجه
یازیورسه ، اوندن صوکراده فرضا (آخرت) لفظنی دلائل مقنعه ایله ایضاح
ایلاسه (سبیل الرشاد) اداره سی ده بونلرک نشر و تعمیمنه دلائله بولونسه
افراد امتدن هر برینک نه درجه مستفید اوله جفی تعریفه حاجت یوقدر صابرم .
هان جناب حق شو امل خالصک خیالدن حقیقه و تصورندن وقوعه کلسته
موفقیت احسان یویوره .

ظاهر المولوی

قدر بو اصول دوام ایتدی . اولر (الصلاة خیر من النوم) نی قالدیروب
(حی علی خیر العمل) دیدیردیلر . (آل سلجوق) کسب قدرت ایندیکی وقت
بوجه محدثه الفا ایدیلوب یینه (الصلاة خیر من النوم) ده نیلمه به باشلانیدی .
برده (تنویب) یعنی اخطار اصغولی واردرکه : اوده اذاندن صوکر
مؤذک نمازه تشویق حاوی بعض کلمات صرف ایته سیدر . بونک سنت و بدعت
اولماسی مختلفدر .

سذیقتی سویله ییلر رسول اللهک راحتسزلی ائناسنده بلالک اذان اوقودندن
صوکرأ حجره سعادت کلوب (السلام علیک یا رسول الله ورحمة الله وبرکاته
الصلاة یرحمک الله) دیعه سنی و (ابو بکره سویله ده نمازی قیلدیرسین)
جوابی آلماسنی اشهاد ایدرلر .

بدعت اولدیغنی ادعا ایله ییلر ایسه حضرت عمرک مکبه ورودنده
(ابو محذور) نک بعدالاذان نزدخیفه کلوب (الصلاة یا امیر المؤمنین ، حی
علی الصلاة ، حی علی الفلاح) ده یشنه قارشنی جناب فاروقک (ده لیمسک اوقودینگ
اذان یتشمیورمی که تکرار کلیورسک ؟) دییه چیقشمانی کوسته ریرلر . حال بوکه
تنویب اصولی معاینه نک و عمر بن عبدالعزیز حضرتلرینک مؤذنلری طرفندن
اجرا اولوندینی و (امام ابو یوسف) ک (مصالح مسلمین ایله مشغول اولان
امیره : السلام علیک ایها الامیر ورحمة الله وبرکاته حی علی الصلاة ، حی علی الفلاح
دییمکه بآس یوقدر) دیدیکی مریدر .

شو اعتبار ایله متأخرنجه مستحسن کورولمش و بلاد اسلامیه نک اکثرنده
عرف بلده مقتضاسنجه اجرا ایدیلکده بولونمشدر که بزم جامعلرده (صل)
چاغریلای و تکیه لرده (نمازه یا هو) دییه باغریلای ، بعض مسلمان چارشیلرنده
ایسه (وقت صلاة یا مسلمین) نداسیله دولاشیلماستی تنویب اصولیدر .

***

وقت سعادتده اذان اوقویانلر بلال حبشی ، عبدالله بن ام مکتوم ، ابو محذور
سحره ، سعدالقرظ حضراتی ایدیلر که حضرت بلال ؛ اصحاب تهجدی او یاندرمق
ایچین کجه نک ثلث اخیرنده ، عبدالله بن ام مکتوم ایسه طلوع فجرده اذان
اوقودی .

ابو محذور ، غایت کوزهل سسلی اولوب حنین غروه سندن عودت
ایدیلکی وقت مکّه مکرمه تعیین یو یورلشدی .

سعدالقرظده (عمار بن یاسر) ک کوله سی اولوب (مسجد قبا) مؤذنلکده
نصب ایدیلبش و بلالک شام طرفلرینه عزیمتدن صوکرأ مسجد نبوی مؤذنلکده
کتیریلشدی .

یکی دوغان بر جوجفه آد طاقیلاجنی صیراده صاغ قولاغنه اذان اوقویوب
صول قولاغنه اقامت کتیرمه نک مندوب اولدینی ده کتب شرعیه ده مصرحدر .
— جنازه نمازنده ایچین اذان اوقونماز ؟ سؤالنه مخاطب اولان برذاتک :
— اونک اذانی دوغدینی وقت قولاغنه اوقونور . جوابی ویردیکی ده
مرویات طریفه دندر .

***

درمه ، چاتما اوله رق طویلا ییلدیکم شو سطرلرک جمع و تلیقی ایچین اجرا
ایدیکم تحری و تتبع ائناسنده غایت لزوملو بر شیشک فقدا نی ، امت مرحومه نک
نه درجه باعث خسراتی اولدیغنی آکلادم . ارباب فضل و کمالک خاطرلرینه
کتیرمک لازمه عرض ایده م که او ، اهم و الزم اولان شی : اسلامه عائد
بالجمله کلمات و تعبیراتی حروف هجا ترتیبیه حاوی اوله جق و مفصل صورتده
شرح و ایضاح ایله جک بر (قاموس دین) ، ایله مهیم بر احتیاجک حالا
تهوین ایدیلشمش اولماسی ده بزم ایچین پک بویوک خسرات میندر .

معارفه متعلق هر نه آرانسه ندرتی و بالنتیجه مفقودیت و معدومیتی طویلا یسیله
عدم صرفی آندیران مملکتهمزده تدبعت جدیده بولونمی ایسته ییلر ، بالخاصه
غرب لسانلرینه واقف اولوب ده آزادقلری بحثی اولسانلرله یازیلش کتابلرده
قولایقله الله ایده بیلن کنجیلر ، هر ایشده اولدینی کی دینه متعلق مباحثه
دائر طویلوجه معلومات بولمق خصوصنده ده دوچار مشکلات اولیور ؛ بومشکلاتی
اقتحام ایده مییلر ، هله شرق لسانلرینه وقوفی اولمایانلر ایسه حکمیات و معالی
اسلامیه کی فرنک کتابلرندن اوقویوب آکلایمه مجبور قالیور .